

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMLARI

BEP

AİLE KILAVUZU

MART 2004

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMLARI AİLE KILAVUZU

Hazırlayan
Zeynep Derya KASAR

MART 2004

Koordinatör

Murat Bey BALTA- ANKARA MİLLİ EĞİTİM
MÜDÜRÜ

Koordinatör Yardımcısı

Yaşar ERTUĞRUL- ANKARA ÖZEL EĞİTİM VE
REHBERLİK HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ

Hazırlayan

Zeynep Derya KASAR-ANKARA ÖZEL EĞİTİM VE
REHBERLİK HİZMETLERİ ŞUBESİ BEP
KOORDİNATÖRÜ

Tasarım

Zeynep Derya KASAR

Baskı

Milli Eğitim Basımevi/ANKARA

SEVGİLİ AİLELER

Son yıllarda ülkemizde özel eğitim gerektiren çocuklarımıza yönelik çağdaş uygulamalar hız kazanmıştır. Bu uygulamalardan biri olan; çocuklarımızın, sizin, öğretmenlerimizin gereksinimleri doğrultusunda hazırlanan **bireyselleştirilmiş eğitim programlarıyla** özel eğitim hizmetlerimiz çok daha nitelikli hale gelmektedir. Özel eğitim gerektiren çocuklarımızın eğitiminde öğretmenlerimizin yanı sıra sizlere de görevler düşmektedir. Unutulmamalıdır ki, ailelerin özel eğitim sürecinin her boyutunda aktif katılmaları çok önemlidir.

Ekim 2003'te yayımladığımız "**Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları**" kitapçığının ardından sizlerden gelen istekler doğrultusunda, "**Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları-Aile Kılavuzu**" kitapçığını hazırlamış bulunuyoruz. Bu kitapçığın sizlere destek olacağı düşüncesindeyiz.

Kitabın hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür eder, benzer çalışmaların devamını dilerim.

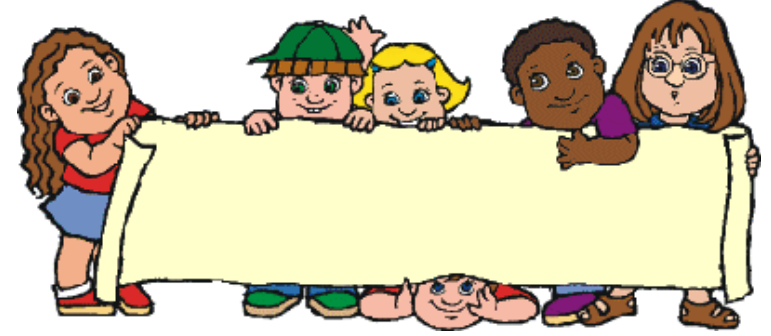
Murat Bey BALTA
Ankara Milli Eğitim Müdürü

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMLARI BEP

BEP, özel eğitim gerektiren her birey için hazırlanması zorunlu olan eğitim programıdır. Bu program bireyin, ailesinin, öğretmenlerinin gereksinimleri doğrultusunda hazırlanır ve hedeflenen amaçlarda verilecek destek eğitim hizmetlerini içerir.

BEP,
çocuğunuzun tüm gelişim alanlarında;
gözlem, gelişim ve değerlendirme ölçekleri
kullanarak;
hedeflenen amaçların gerçekleşme düzeyi
temel alınarak değerlendirilir.

Çocuğunuz için hazırlanacak yeni bireyselleştirilmiş eğitim programında ve yöneltme kararında bu değerlendirmeler esas alınır.

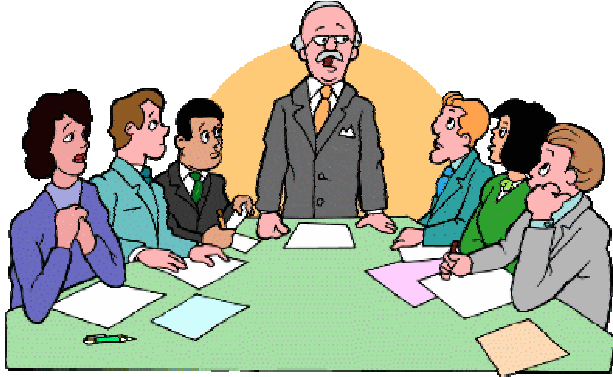
1997 yılında bakanlar kurulunca kararlaştırılan **573** sayılı "**Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname**"ye göre "Özel eğitim gerektiren bireyler için bireyselleştirilmiş eğitim programları geliştirilmesi ve eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanması esastır."

Bu amaçla, özel eğitim ve kaynaştırma uygulamaları yapılan okul ve kurumlarda, özel eğitim gerektiren bireyler için **bireyselleştirilmiş eğitim programları geliştirme birimi** oluşturulur.

BEP geliştirme biriminin üyeleri

- okul müdürü ya da görevlendireceği müdür yardımcısı (BEP geliştirme biriminin başkanlığını yapar.)
- özel eğitim gerektiren bireyin kendisi (eğer birey kendini ifade edebilecek düzeydeyse)
- özel eğitim gerektiren bireyin ailesi
- özel eğitim gerektiren bireyin sınıf öğretmeni
- rehber öğretmendir.

Birime ihtiyaç duyulduğunda gezerek özel eğitim görevi verilen öğretmen, eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibinden görevlendirilen bir kişi, odyolog, fizyoterapist, doktor, branş öğretmenleri, eğitim programları hazırlamakla görevlendirilen öğretmen, özel eğitim gerektiren bireyi iyi tanıyan aile yakınları vs. de davet edilebilir.

ÖZEL EĞİTİM VE BEP KONUSUNDA HAKLARIMI VE SORUMLULUKLARIMI NASIL ÖĞRENECEĞİM?

Özel eğitim ve BEP konusunda haklarınızı ve sorumluluklarınızı aile eğitimleriyle öğrenebilirsiniz. Özel eğitim hizmetleri yönetmeliğinin 22. maddesine göre:

Aile eğitimi, özel eğitim gerektiren bireylerin eğitiminde sürekliliği olan bir hizmettir. Bu hizmetlere ve özel eğitim sürecinin her boyutuna ailelerin aktif katılımı ve katkısını sağlayacak önlemler alınır. Aile eğitim programları hedef kitlenin özelliklerine göre özel eğitim kurumları, kaynaştırma uygulamaları yapılan okullar ve özel eğitime destek veren kurumlarca hazırlanır ve yürütülür. Bu hizmet gerektiğinde evlerde de sürdürülebilir.

Bu programlar, ailelerle birlikte saptanacak belli aralıklarla, her yıl yeniden geliştirilerek uygulanır.

Aile eğitimi programları, özel eğitim gerektiren bireyin anne-babası, kardeşleri ile bakımı ve eğitiminden sorumlu diğer bireylerin, koşullara göre birlikte ya da farklı eğitim programları içinde eğitilmeleri ve bilgilendirilmeleri sağlanarak sürdürülür.

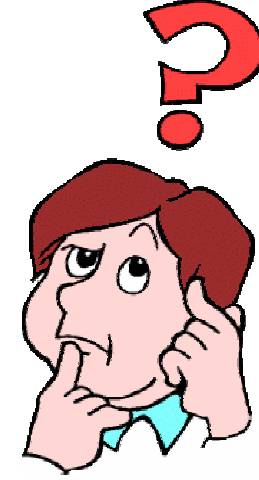

BEP'İN BANA FAYDASI NEDİR?

- Diğer birim üyelerinin ilişkilerinize katkıda bulunur.
- Çocuğunuzun gelişimini net görmenize ve değerlendirmenize yardımcı olur.
- Size düşen görevleri, evde yapabileceğiniz çalışmaları, okul çalışmalarına nasıl destek olabileceğinizi görmenize yardımcı olur.
- Çocuğunuzu daha iyi tanımanıza yardımcı olur.
- Çocuğunuzla ilgili alınan kararlara ortak olmanıza yardımcı olur.

ÇOCUĞUMUN BEP TOPLANTILARINI DÜZENLEMekten KİM SORUMLUDUR?

Çocuğunuzun BEP toplantılarını BEP geliştirme birimi başkanı düzenler. BEP geliştirme birimi başkanı çocuğunuzun devam ettiği okulun müdürü ya da görevlendireceği müdür yardımcısıdır.

BEN OLMADAN DA BEP GELİŞTİRME BİRİMİ TOPLANTILARI YAPILABİLİR Mİ?

Hayır. Siz BEP geliştirme biriminin çekirdek üyelerindensiniz ve diğer üyelerle aynı haklara sahipsiniz. Karar alınacak tüm toplantılarda varolmanız gerekmektedir. Siz olmadan BEP geliştirme birimi toplantıları yapılamaz.

BEP TOPLANTISINA NASIL ÇAĞIRILACAĞIM? TOPLANTI NEREDE YAPILACAK?

Toplantının ne zaman ve nerede yapılacağı BEP geliştirme birimi başkanı tarafından size duyurulacaktır. Bu duyurunun resmi bir yazıyla yapılması gerekmektedir.

size gönderilen
toplantı duyurularını
güvenli bir şekilde saklayınız.

BEP TOPLANTISINA NASIL HAZIRLANMALIYIM?

- BEP ile ilgili aklınıza takılan soruları listeleyin
- Toplantıda değinilmesini istediğiniz başlıkları listeleyin
- Çocuğunuzun öğretmeni/öğretmenleri ve rehber öğretmeniniz ile görüşün
- Çocuğunuz, kendiniz ve aileniz ile ilgili sorunlarınızı ve sorularınızı not alın.
- Çocuğunuzun en iyi yapabildiği şeyleri not alın.
- Çocuğunuzun yapmakta zorlandığı şeyleri not alın.

Çocuğunuzun size göre ihtiyaçlarını listeleyin.

Çocuğunuzun neleri öğrenmesini istediğini listeleyin.

Çocuğunuz hakkındaki tıbbi bilgileri listeleyin. (Örneğin, ilaç kullanıyor mu? Kullanıyorsa, ilacın çocuğunuzun eğitimini ya da günlük yaşamını etkileyebilecek yan etkileri var mı? Çocuğunuzun süren bir tedavisi var mı? Varsa ne kadar sıklıkta tedavi görüyor? vs.)

Aileniz hakkında verebileceğiniz bilgileri listeleyin. (Örneğin, ailede ya da yakın çevrede çocuğunuzun etkileyen bir ölüm oldu mu? Evden ayrılan biri oldu mu? Evde geçimsizlik var mı? Evde yoğun ekonomik sıkıntılarınız var mı? Evinizde türkçe dışında konuşulan dil var mı? Evde kaç kişi yaşıyorsunuz? vs.)

Çocuğunuzun okul yaşantısı hakkında sizinle paylaştıklarını listeleyin. (Örneğin, okulda yaşadığı sıkıntılar var mı? En sevdiği dersler hangileri? En sevdiği arkadaşları kimler? Anlaşamadığı arkadaşları var mı? Örnek aldığı insanlar var mı? vs.)

Çocuğunuzla ilgili gelecek planlarınızı listeleyin. Bu planların gerçekçi olmasına özen gösterin.

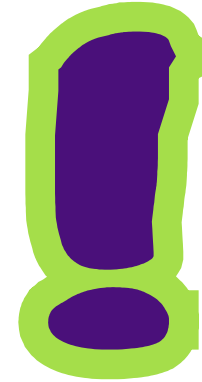

Çocuğunuzun benzer durumlarda verdiği farklı tepkilerini listeleyin. (Örneğin, sinirlilik, utangaçlık, inatçılık ya da korkular, tikler vs.)

BEP geliştirme birimi başkanına sizden istediği özel bilgilerin olup olmadığını sorun.

BEP GELİŞTİRME BİRİMİNDEKİ TÜM ÜYELERİN SİZİN ÇOCUĞUNUZUN EN İYİ EĞİTİMİ ALMASI İÇİN ORADA OLDUĞUNU UNUTMAYIN.

BİRİNCİ BEP TOPLANTISINDA NELER YAPILIR?

1. Çocuğunuzun eğitimsel performansı alınır.

Çocuğunuzun şundaki durumu belirlenir.

Çocuğunuz okul müfredatına göre nerede?
Farklılıklar çocuğunuzun engelinden mi kaynaklanıyor?

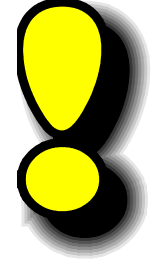
Eğitimsel performans belirlenirken

sağlık,
işitme,
görme,
sosyal-duygusal durum,
genel zeka,
akademik performans,
iletişim durumu,
motor yetenekleri
vs.

dikkate alınmalıdır.

Eğitimsel performans yazılırken mümkün olduğunca olumlu cümleler kullanılmalı, çocuğunuzun yapamadıklarına değil, yapabildiklerine odaklanılmalıdır.

Çocuğunuz en iyi siz tanıyorsunuz. Çocuğunuz evde farklı, okulda farklı davranıyor olabilir. Bu aşamada sizin diğer birim üyeleriyle paylaşımlarınız çok önemlidir. Çocuğunuz hakkında vereceğiniz doğru bilgiler BEP geliştirme birimine önemli katkılar sunacaktır.

2. Çocuğunuzun engel durumu ve engelinin özellikleri betimlenir. Birinci BEP toplantısında ikinci olarak yapılması gereken çocuğunuzun sorunlarının nerden kaynaklandığını ortaya koymaktır.

Örneğin,
görme engelli mi?
işitme engelli mi?
Bedensel engelli mi?
Zihin engelli mi?
Engeline yönelik kullandığı cihazlar var mı?
Varsa neler?
Engelinin özellikleri neler?
Öğrenmeyi etkileyecek problemleri var mı?
İletişimle ilgili problemleri var mı?
Türkçe yeterliliğine ilişkin bir sınırı var mı? vs.

3. Uzun dönemli amaçlar doğrultusunda kısa dönemli hedefler belirlenir. Çocuğunuzun sorun yaşadığı her bir disiplin alanına (örneğin, matematik, türkçe, dil gelişimi, iletişim vs.) yönelik uzun dönemli amaçlar koyulur. Bu amaçları gerçekleştirmek için küçük adımlar olan kısa dönemli hedefler belirlenir. Kısa dönemli hedefler çocuğunuzun bir gün, bir hafta, bir ay ya da bir ünite sonunda hangi performans düzeyine ulaşacağına ölçülebilir ifadelerle, öğretmeni tarafından yazılmasıdır.

HER BEP TOPLANTISININ KAYDI TUTULMALIDIR. TOPLANTI ÖNCESİNDE KAYDI KİMİN TUTACAĞINI ÖĞRENİN. KAYITLARIN BİR ÖRNEĞİNİ ALIN.

4. Çocuğunuzun BEP sürecinde nasıl değerlendirileceği belirlenir.

Örneğin,

Sınıfındaki diğer arkadaşlarıyla aynı şekilde,
müfredatı temel alan testlerle mi,
Gözlem kayıtlarıyla mı,
Kontrol listeleriyle mi,
İş örnekleriyle mi,
Okuma kayıtlarıyla mı, vs.
değerlendirilecek?

Değerlendirme birden fazla araçla yapılabilmektedir. Önemli olan değerlendirme aracının bu aşamada belirlenmesidir.

5. Yardım, uyarılama ve destek hizmetlerinin belirlenmesi. Çocuğunuzun ihtiyaç duyduğu alanlara yönelik uyarlamalar, yardımlar ve destek hizmetler bu aşamada belirlenir. Bu hizmetleri kimin, hangi sıklıkta, nerede, hangi zaman diliminde vereceği mutlak yazılmalıdır.

Özetle:

- ✘ çocuğunuzun o anki performansı
- ✘ çocuğunuz için belirlenen uzun dönemli amaçlar ve kısa dönemli hedefler
- ✘ bu amaçlara ulaşmak için hazırlanan uygun öğretim planları
- ✘ çocuğunuza sağlanacak özel eğitim hizmetleri
- ✘ müfredatın hangi alanlarında çocuğunuza yönelik uyarlamaların yapılacağı
- ✘ değerlendirme seçenekleri
- ✘ çocuğunuz için hangi koşullarda ne tür düzenlemeler yapmak gerektiği
- ✘ bu hizmetlerin uygulanması için öngörülen süre

yazılarak size, çocuğunuza, öğretmeninize uygun olan **BEP** hazırlanır.

BEP'İN SÜRESİ NE KADARDIR?

Hazırlanan bir BEP'in süresi en fazla 1 yıldır. Süre dolduğunda değerlendirmeler yapılarak yeni bir BEP oluşturulur.

**KATILDIĞINIZ BEP TOPLANTISININ SONUNDA
BİR SONRAKİ TOPLANTI TARİHİNİ
MUTLAK ÖĞRENİN**

ETKİLİ BİR BEP TOPLANTISI İÇİN NELER YAPMALIYIM?

Toplantıya katılan diğer üyelerle tanışın. Her üyenin çocuğunuzun eğitim programına nasıl katkı sağlayabileceğini öğrenin.

Toplantının amacını ve birimin toplantı sonuçlarına yönelik beklentilerini öğrenin.

BEP toplantısında konuşmaktan çekinmeyin. Notlar alın, aldığınız notları diğer üyelerle paylaşın.

Anlamadığınız konuları hiç çekinmeden sorun.

Yasal hak ve sorumluluklarınızı öğrenin.

Sizce önemli olan her şeyi ayrıntılarıyla paylaşın.

**ÇOCUĞUNUZUN EĞİTİMİ İLE
İLGİLİ OLAN KİŞİLERİN
DÜŞÜNCELERİNE ÖNEM
VERİN VE SİZ DE
DÜŞÜNCELERİNİZİ AÇIK BİR
ŞEKİLDE ONLARLA PAYLAŞIN.**

Size uymayan konularda "bunu kabul etmiyorum" diyebilirsiniz. Kabul etmeme nedenlerinizi ve çözüme yönelik önerilerinizi paylaşın. BEP geliştirme biriminin üyelerinden biri olduğunuzu, diğer üyelerle aynı söz hakkına sahip olduğunuzu unutmayın.

Endişelerinizi mutlaka paylaşın.

BEP TOPLANTISINDA KENDİNİZİ İYİ İFADE EDEMEYECEĞİNİZİ DÜŞÜNÜYORSANIZ,

TOPLANTIYA SİZİ, ÇOCUĞUNUZU, AİLENİZİ YAKINDAN TANIYAN ARKADAŞINIZ VEYA AKRABANIZLA KATILABİLİRSİNİZ.

Düşünmek veya konu hakkında bilgi toplamak için zamana ihtiyacınız varsa farklı bir zaman için toplantı isteğinde bulunun.

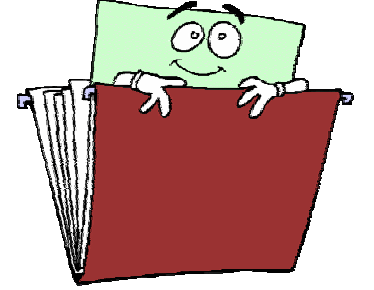

Okul personeline destek olun. Okul rehberlik servisiyle sıkıntılarınızı, mutluluklarınızı, yaşamınızdaki önemli gelişmeleri paylaşın.

Ortak kararlar almaya çalışın.

KENDİNİZ İÇİN BİR DOSYASI OLUŞTURUN. BU DOSYADA TOPLANTIYA DAVET YAZILARINI VE TOPLANTI KAYITLARINI SAKLAYIN.

Kendinizi gergin ya da sinirli hissettiğinizde ya da diğer ekip üyelerinin bu tarz bir tepkisi olduğunda soğukkanlılığınızı koruyun. Gergin ve sinirli ortamlarda anlatmak istediklerinizi yeterince ifade edemeyebilir, işbirliği içinde çalışamayabilir, sağlıksız kararlar alabilirsiniz.

Toplantı sonunda diğer üyelere toplantıyı kendi cümlelerinizle yüksek sesle özetleyin.

Toplantı sonunda size düşen görevleri, alınan kararları, verdiğiniz sözleri gözden geçirin.

Toplantıda alınan kayıtların bir kopyasını alın. Dosya içinde saklayın.

Bir sonraki toplantı tarihini ve hangi konuların gündemi oluşturacağını öğrenin.

**BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ
EĞİTİM PROGRAMLARI
BİR PLANLAMA İŞİDİR.
PLANLAR
DEĞİŞTİRİLEBİLİR. EĞER
HAZIRLANAN BEP'İN
ÇOCUĞUNUZA
UYGUN OLMADIĞINI**

**DÜŞÜNÜYORSANIZ BUNU BEP
GELİŞTİRME BİRİMİNİN DİĞER ÜYELERİ
İLE PAYLAŞIN VE BİR TOPLANTI
İSTEĞİNDE BULUNUN.**

BEP İLE İLGİLİ ÖNEMLİ YASA MADDELERİ

1997 yılında bakanlar kurulunca kararlaştırılan **573** sayılı "**Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname**"ye göre;

Özel eğitimin temel ilkeleri

Madde 4/f: Özel eğitim gerektiren bireyler için bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilmesi ve eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanması esastır.

Madde 4/g: Ailelerin özel eğiti sürecinin her boyutuna aktif katılmalarının sağlanması esastır.

Kaynaştırma

Madde 12: Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitimleri, hazırlanan bireysel eğitim planları doğrultusunda akranları ile birlikte her tür ve kademedeki okul ve kurumlarda uygun yöntem ve teknikler kullanılarak sürdürülür.

Eğitim programları

Madde 15: Özel eğitimde, eğitim programları bireylerin eğitsel performansları dikkate alınarak ve programın amaçları bireye uyarlanarak uygulanır.

Değerlendirme

Madde 16: Normal akranları ile birlikte eğitim gören özel eğitim gerektiren öğrencilerin hazırlanan eğitim planlarındaki amaçları gerçekleştirme düzeyleri, devam ettikleri okulun sınıf geçme ve sınıf yönetmeliğine göre değerlendirilir. Ancak, özür ve özellikleri dikkate alınarak sınavlarda gerekli önlemler alınır ve düzenlemeler yapılır. Özel eğitim okul ve sınıflarında eğitim gören öğrencilerin değerlendirilmesinde, öncelikle bireyselleştirilmiş eğitim planlarında konulan amaçların gerçekleştirilmesi esas alınır.

18 ocak 2000 tarihli ve mükerrer 23937 sayılı resmi gazetede yayımlanan "**Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği**" ne göre ise;

Temel ilkeler

Madde 5/f: Özel eğitim gerektiren bireyler için, bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilir ve eğitim programları bireyselleştirilerek uygulanır.

Madde 5/g: Ailelerin, özel eğitim sürecinin her boyutuna aktif olarak katılmaları ve eğitimleri sağlanır.

Ailenin itiraz hakkı

Madde 21 - Özel eğitim gerektiren bireyin; belirleme, tanılama ve yerleştirme sürecinde; aile, öncelikle bilgilendirilir ve yerleştirme sürecinde ailenin yazılı onayı alınır. Buna rağmen aile, yeni bir değerlendirme isteği ile her bir süreçte en fazla bir defa özel eğitim hizmetleri kuruluna, on beş gün içinde doğrudan itiraz edebilir. Özel eğitim hizmetleri kurulu söz konusu başvuruyu uygun gördüğü takdirde yeni bir değerlendirme sürecini başlatır, bir ay içinde aileyi bilgilendirir.

Aile eğitimi

Madde 22 - Aile eğitimi, özel eğitim gerektiren bireylerin eğitiminde sürekliliği olan bir hizmettir. Bu hizmetlere ve özel eğitim sürecinin her boyutuna ailelerin aktif katılımı ve katkısını sağlayacak önlemler alınır. Aile eğitim programları hedef kitlenin özelliklerine göre özel eğitim kurumları, kaynaştırma uygulamaları yapılan okullar ve özel eğitime destek veren kurumlarca hazırlanır ve yürütülür. Bu hizmet gerektiğinde evlerde de sürdürülebilir.

Bu programlar, ailelerle birlikte saptanacak belli aralıklarla, her yıl yeniden geliştirilerek uygulanır. Özel eğitim ilköğretim okullarına yerleştirme kararı alınan ve okula başlaması gereken aday öğrencilerden; kontenjan yetersizliği nedeniyle çağrısı yapılamayan öğrencilerin aileleri, öğrencinin sırası gelinceye kadar devam edecekleri okulun aile eğitimi programlarından öncelikle yararlandırılırlar.

Aile eğitimi programları, özel eğitim gerektiren bireyin anne-babası, kardeşleri ile bakımı ve eğitiminden sorumlu diğer bireylerin, koşullara göre birlikte ya da farklı eğitim programları içinde eğitilmeleri ve bilgilendirilmeleri sağlanarak sürdürülür.

Özel eğitimdeki aile eğitim hizmetleri, aile rehberliği hizmetleri ile bütünleştirilir.

Eğitim yöneticileri

Müdürün görevleri

Madde 46/j: Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının amaçlarının gerçekleştirilmesinde, öğrencilerin gereksinimlerinin karşılanması için önlem alır.

Özel eğitim öğretmenleri

Özel eğitim öğretmeni-sınıf öğretmeni ve görevleri

Madde 49/a: Öğrencilerin eğitim performanslarını ve gerçekleştirmeleri gereken amaçları dikkate alarak, bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanmasına katılır ve uygular.

Madde 49/b: Ailenin ve yakın çevresinin öğrencinin gelişim sürecinde aktif rol oynamasını sağlamak için veli ile iş birliği yapar.

Madde 49/c: Öğrencinin bireyselleştirilmiş eğitim programlarının amaçlarının gerçekleşme düzeyini kaydeder.

Bireyselleştirilmiş eğitim programı

Madde 62: Özel eğitim gerektiren birey için geliştirilen ve ailesi tarafından onaylanan bireyselleştirilmiş eğitim programı; bireyin, ailenin, öğretmenin gereksinimleri doğrultusunda hazırlanan ve hedeflenen amaçlarda verilecek destek eğitim hizmetlerini içeren özel eğitim programıdır.

Bireyselleştirilmiş eğitim programları, bireyin tüm gelişim alanlarında, gözlem, gelişim ve değerlendirme ölçekleri kullanılarak ve hedeflenen amaçların gerçekleşme düzeyi doğrultusunda değerlendirilir. Birey için hazırlanacak yeni bireyselleştirilmiş eğitim programında ve yöneltme kararında bu değerlendirmeler esas alınır.

Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimi

Madde 63: Özel eğitim ve kaynaştırma uygulamaları yapılan okul ve kurumlarda, özel eğitim gerektiren bireyler için, bireyselleştirilmiş eğitim programının geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimi oluşturulur. Bu birimlerin, yakın çevrelerinde birim kurulamayan kurumlardaki özel eğitim gerektiren

bireylere de destek eğitimi vermesi için hizmet alanları özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından belirlenir. Bu birim; kurum müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında, gezerek özel eğitim görevi verilen öğretmen, aile, özel eğitim gerektiren öğrenci, rehber öğretmen-psikolojik danışman, eğitim programları hazırlamakla görevlendirilen öğretmen, özel eğitim gerektiren öğrencinin sınıf öğretmeni veya hazırlanan programın içeriğine uygun branş öğretmeni, gerektiğinde izleme tanılama ve değerlendirme ekibinden görevli bir kişiden oluşur.

Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme biriminin görevleri

Madde 64 - Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimi başkanı ve üyelerinin görevleri şunlardır:

a)Başkan;

- 1)Birimi oluşturur, üyeleri belirler, toplantıları plânlar,
- 2)Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi sürecinde, bireyin gereksinimleri doğrultusunda kurum içi düzenlemeleri yapar,
- 3)Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirilmesi sürecinde yapılan çalışmalarını, değerlendirmeleri izler, gereksinim duyulan araç-gerecin geliştirilmesi veya sağlanması için özel eğitim hizmetleri kurulu ile eş güdümlü çalışır.

b)Gezerek özel eğitim görevi verilen öğretmen;

- 1)Kurumun olanaklarına ve bireyin gereksinimlerine göre hazırlanan bireysel eğitim plânlarını, kaynaştırma uygulamaları yapılan kurumlar ile özel eğitim kurumlarında uygular.
- 2)Değerlendirme ölçeklerinin geliştirilmesinde görüşünü bildirir,
- 3)Gerektiğinde bireye, aileye, öğretmene ve kuruma bilgi verir.

c)Öğretmen;

- 1)Bireysel eğitim programlarının hazırlanmasında, uygulanmasında ve değerlendirilmesinde etkin görev alır,
- 2)Plânlanan eğitim programlarını uygulamaya dönüştürür,
- 3)Bireyin gelişimine göre yeni bireysel eğitim programı önerileri hazırlar.

d)Aile;

- 1)Bireysel eğitim programının geliştirilmesi sürecinde gereksinimlerini iletir,
- 2)Çocuğu ile ilgili hedeflerini ve plânlarını belirtir,
- 3)Eğitim programının uygulanması sırasında çalışmalara etkin bir şekilde katılır, gerektiğinde eğitim araç-gereç desteği sağlayabilir.

e)Özel eğitim gerektiren birey;

- 1)Bireysel eğitim programlarının hazırlanışı sırasında kendi gereksinim ve isteklerini belirtir,
- 2)Çalışmalara etkin bir biçimde katılır,
- 3)Değerlendirme sonrasında çıkan eğitim önlemi ve yöneltme kararında isteğini belirtir.

f)Rehber öğretmen-psikolojik danışman;

- 1)Bireyin özel eğitim gereksinimleri doğrultusunda görüşünü belirtir ve bireye rehberlik yapar,
- 2)Bireyin gelişimini izler.

g)Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi;

- 1)Birey için saptanan destek eğitim hizmetlerinin uygulanmasında rehberlik eder,
- 2)Bireyin gelişimini okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisi ile iş birliği içinde izler.

h)Eğitim programları hazırlamakla görevlendirilen öğretmen;

- 1)Bireysel eğitim programlarının hazırlanmasında, uygulanmasında ve değerlendirilmesinde etkin görev alır,
- 2)Değerlendirme ölçekleri geliştirir. Gereksinim duyulan araç-gerecin geliştirilmesi veya sağlanması için başkan ile eşgüdümlü çalışır,

- 3)Bireyin gelişimine göre yeni bireysel eğitim programı önerileri hazırlar,
- 4)Gerektiğinde bireye, aileye, öğretmene danışmanlık yapar.

Kaynaştırma yoluyla eğitim uygulama ölçütleri

Madde 69: Kaynaştırma yoluyla eğitim uygulama ölçütleri şunlardır:

- a)Kaynaştırma uygulamaları yapılan kurumlarda özel eğitim gerektiren öğrencinin gereksinimleri çerçevesinde kurumun fiziksel, sosyal, psikolojik ortamında ve eğitim programlarında destek hizmetler ile gerekli düzenlemeler (kaynak oda, rehberlik ve psikolojik danışma servisi, bireyselleştirilmiş eğitim programları geliştirme ve uygulama birimi kurulması; rampalar, ses yalıtımı, ışık düzenine dikkat edilmesi gibi) yapılır.

Madde 69/d: Kaynaştırma uygulamalarında öğretim programları, programın amaçları bireye uyarlanarak uygulanır, bireyselleştirilmiş eğitim programları ile desteklenir.

Değerlendirme

Madde 73: Kaynaştırma uygulamalarında eğitimlerini sürdüren öğrenciler, devam ettikleri okulun sınıf geçme ve sınav yönetmeliğine göre değerlendirilir. Ancak bireysel ve gelişim özellikleri dikkate alınarak, sınavlarda gerekli önlemler alınır ve düzenlemeler yapılır. Değerlendirmede, öncelikle bireyselleştirilmiş eğitim programlarında hedeflerin gerçekleştirilmesi esas alınır.

BEP İLE İLGİLİ SORUNLARIMDA NERELERE BAŞVURABİLİRİM?

Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü Özel Eğitim,
Rehberlik Ve Psikolojik Danışma Hizmetleri
Şubesi:
0 312 2126640/139
rehberlik06@meb.gov.tr

ANKARA İLİ REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ (RAM)

Altındağ RAM: 347 61 94
Beypazarı RAM: 762 72 35
Çankaya RAM: 229 58 09
Çubuk RAM: 838 35 50
Etimesgut RAM: 245 15 66
Gölbaşı RAM: 485 06 44
Keçiören RAM: 322 23 72
Kızılcahamam RAM: 763 66 08
Mamak RAM: 362 95 71
Nallıhan RAM: 785 18 38
Polatlı RAM: 625 55 08
Sincan RAM: 272 11 34
Şereflikoçhisar RAM: 687 62 66
Yenimahalle RAM: 341 69 06

KAYNAKÇA

 T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim,
Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
2000 **Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde
Kararname ve Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği**,
Ankara.

 T.C Ankara Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğü
2001 **Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Kılavuz
Taslağı** Muharrem ÖZAKSOY, Asude ZİHNİ. Ankara

 T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim, Rehberlik
Ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
2002 **BEP- Bir Yol Haritası (Kitap Taslağı)** Muharrem
ÖZAKSOY, Asude ZİHNİ, Serap A. CELEP, Hasan KIŞ,
Zeynep Derya KASAR, Ankara

 T.C Ankara Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğü
2003 **Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları** Zeynep
Derya KASAR, Ankara

 <http://www.nichcy.org> The National
Information Center for Children and Youth with
Disabilities **A Student's Guide To The Iep**

 [http://www.bced.gov.bc.ca/specialed/iep/c
ontents](http://www.bced.gov.bc.ca/specialed/iep/contents) Ministry of Education **Parent's Guide to
Individual Education Planning**

 http://hyperlexia.org/iep_roadmap.html#exit1
**Individualized Education Program: A Road Map To
Success -- Celebrate the Journey**